

Michał Piechocki

Zagrożenia wynikające z planowanych zmian w regulacjach dotyczących cen transferowych

Ekonomiczne Problemy Usług nr 120, 79-90

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Michał Piechocki*

ZAGROŻENIA WYNIKAJĄCE Z PLANOWANYCH ZMIAN W REGULACJACH DOTYCZĄCYCH CEN TRANSFEROWYCH

Streszczenie

Celem niniejszej publikacji jest przedstawienie nadchodzących zmian legislacyjnych w zakresie cen transferowych oraz ich analiza pod kątem zmiany zakresu uciążliwości dla przedsiębiorców. Każde nowe obowiązki wpływają na zwiększenie uciążliwości prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorców, a każde ograniczenie ilości obowiązków generuje rezultat odwrotny. Zasadnicza teza zawiera się w stwierdzeniu, że zbliżające się zmiany w przepisach dotyczących cen transferowych spowodują powstanie licznych zagrożeń dla podatników. Opracowanie powstało przy wykorzystaniu literatury przedmiotu, obowiązujących aktów prawnych oraz projektów aktów prawnych.

Słowa kluczowe: ceny transferowe, ekonomia, podatki, obowiązki przedsiębiorców

Wstęp

Ceny transferowe w Polsce nie są zagadnieniem powszechnie znanym. Większość przedsiębiorców nie zdaje sobie nawet sprawy z faktu istnienia przepisów dotyczących tego zagadnienia. W Polsce pierwsze regulacje odnośnie cen transferowych pojawiły się kilkanaście lat temu. Pomimo tego, znaczna większość

* Michał Piechocki, mgr, Uniwersytet Szczeciński, Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług, e-mail: piechocki.michal@wp.pl.

publikacji, które ukazują się na rynku wydawniczym z zakresu prawa, ekonomii czy finansów dotyczy przygotowywania dokumentacji cen transferowych, a nie samego zagadnienia teoretycznego. Niewiele jest opracowań całościowych dotyczących cen transferowych. Brak opracowań tematu cen transferowych wynika z niskiej świadomości społecznej przedsiębiorców. Przedsiębiorcy albo w ogóle nie wiedzą o istnieniu obowiązków wynikających z konieczności stosowania cen transferowych – albo wiedzą, ale w ich ocenie (często błędnej) nie podlegają przepisom, które takie obowiązki nakładają.

Zwrot „ceny transferowe” nie został zastosowany przez polskiego ustawodawcę wprost w żadnym akcie prawnym. Wynika z tego, iż brak jest definicji legalnej, która mogłaby ewentualnie rozwiązać wątpliwości dotyczące zakresu, jaki ten zwrot obejmuje.

Przyjmuje się, na gruncie polskiego systemu prawnego, iż ceny transferowe są cenami stosowanymi we wszelkich transakcjach realizowanych przez podmioty, pomiędzy którymi występują powiązania – lub mające siedzibę w rajach podatkowych. Powiązania mogą mieć zarówno charakter kapitałowy, jak i podmiotowy. Przedsiębiorstwa objęte cenami transferowymi mogą działać na terenie całego kraju, ale także na terenie całego świata – wtedy mówimy o przedsiębiorstwach wielonarodowych (Multinational Enterprises – MNEs)¹.

Inną definicją, która zasługuje na uwzględnienie, jest definicja pochodząca z komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie prac Wspólnego Forum UE ds. Cen Transferowych, zgodnie z którą ceny transferowe to ceny, po jakich przedsiębiorstwo przekazuje przedsiębiorstwom powiązanim towary fizyczne i dobra niematerialne – lub po jakich świadczy tym przedsiębiorstwom usługi².

Ostatnią z definicji, którą należy wskazać, jest definicja pochodząca z Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa³, która – choć nie posługuje się zwrotem „ceny transferowe” – to zawiera definicje „ceny transakcyjnej” w następującym brzmieniu: cena przedmiotu transakcji zawieranej pomiędzy podmiotami powiązаныmi w rozumieniu prawa podatkowego dotyczących podatku dochodowego od osób fizycznych, podatku dochodowego od

¹ K. Bany, *Wtyczne w sprawie cen transferowych dla przedsiębiorstw wielonarodowych oraz administracji podatkowych*, Lex, Warszawa 2012, s. 19.

² KOM(2009) 472, wersja ostateczna, Bruksela, 14.09.2009.

³ Dz.U. z 1997 r. nr 137 poz. 926.

osób prawnych oraz podatku od towarów i usług. Jest to zatem *stricte* podatkowa definicja.

Zasadnicza teza zawiera się w stwierdzeniu, że zbliżające się zmiany w przepisach dotyczących cen transferowych spowodują powstanie licznych zagrożeń dla podatników (przedsiębiorców). Opracowanie powstało przy wykorzystaniu literatury przedmiotu, obowiązujących aktów prawnych oraz projektów aktów prawnych, a także doświadczeń własnych autora.

1. Przyczyna i określenie momentu wejścia w życie planowanych zmian

W dniu 27 października 2015 Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda podpisał Ustawę z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z tą ustawą zmianie ulegną inne akty prawne, w szczególności Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (zwana dalej także: „CIT”) oraz Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (zwana dalej także: „PIT”).

Wspomniana nowelizacja zmieni obowiązujące aktualnie przepisy dotyczące cen transferowych poprzez dostosowanie krajowych regulacji w zakresie cen transferowych do wytycznych Dyrektywy Unii Europejskiej z 27 stycznia 2015 r. o zapobieganiu agresywnego planowania podatkowego oraz implementację wytycznych OECD w ramach inicjatywy BEPS (Base Erosion and Profit Shifting Action Plan).

Od dnia 28 kwietnia 2015 r., kiedy to Rządowe Centrum Legislacji na swoich stronach internetowych opublikowało projekt wspomnianej nowelizacji, minęło niewiele czasu, a już udało się polskiemu parlamentowi przejść przez całą procedurę ustawodawczą. Omawiana nowelizacja w ekspresowym tempie została przedstawiona Prezydentowi do podpisu. Podpis ten powoduje, iż ustawa ulegnie ogłoszeniu, następnie wejdzie w życie, co nastąpi 31 grudnia 2015 r.

2. Opis nadchodzących zmian w zakresie cen transferowych

W tytule niniejszego artykułu znajduje się słowo „zagrożenia” – i to nie bez powodu, gdyż aktualnie obowiązujące przepisy dotyczące cen transferowych

całkowicie zmieniają swoje brzmienie. Jednak aby mówić o tych zagrożeniach, konieczne jest wskazanie na zakres zmian, które zostaną wprowadzone do polskiego systemu prawnego, a co za tym idzie – obejmą polskich przedsiębiorców i skutkować będą powstaniem licznych nowych obowiązków w sferze obejmującej finanse przedsiębiorstw.

Zgodnie z uzasadnieniem do wspomnianej wcześniej nowelizacji zmiany polegać będą na wprowadzeniu trzystopniowej znormalizowanej i częściowo scentralizowanej dokumentacji pomiędzy podmiotami powiązаныmi. Dokumentacja ta będzie się składała z trzech rodzajów dokumentacji:

- *master file*,
- *local file* oraz
- *country-by-country reporting*.

Powyższe trzy rodzaje dokumentacji cen transferowych obejmować będą następujące zagadnienia i informacje:

1. Dokumentacja grupowa (*master file*) – w której przedstawione będą informacje na poziomie grupy. Dokumentacja ta dotyczy będzie m.in. przyjętej grupowej polityki cen transakcyjnych, a także prowadzonej przez grupę działalności gospodarczej.
2. Dokumentacja na poziomie lokalnym (*local file*) – nakładająca obowiązek przedstawienia przez krajowy podmiot powiązany szczegółowych informacji dotyczących transakcji lub innych zdarzeń ujętych w księgach rachunkowych, zachodzących pomiędzy nim a innymi podmiotami w grupie. W dokumentacji *local file* krajowy podmiot powiązany będzie zobowiązany do wykazania, że jego stosunki z innymi podmiotami powiązаныmi w grupie są zgodne z warunkami ustalanyymi pomiędzy podmiotami niezależnymi, czyli tzw. warunkami rynkowymi.
3. Raportowanie według krajów (*country-by-country reporting*) – obejmujące zebrane informacje na poziomie grupy podmiotów powiązanych, dotyczące m.in. wielkości dochodu, podatku zapłaconego oraz wielkości działalności gospodarczej prowadzonej przez podmioty w grupie w różnych państwach. Raporty mają być składane w formie tabelarycznej i zgodnie z zaleceniem OECD dotyczyć będą największych podmiotów powiązanych. Przez „największe” należy rozumieć podmioty osiągające powyżej 750 mln euro przychodów.

Samo wprowadzenie powyższego obowiązku gromadzenia informacji na temat transakcji z podmiotami powiązаныmi lub podmiotami z tzw. „rajów podat-

kowych” sugeruje rozszerzenie dotychczas istniejącego obowiązku prowadzenia dokumentacji o nowe elementy.

W myśl obowiązujących do końca 2015 roku przepisów, obowiązek prowadzenia dokumentacji cen transferowych obejmuje transakcję lub sumę transakcji między podmiotami powiązаныmi kapitałowo lub osobowo, w których łączna kwota (lub jej równowartość) wynikająca z umowy lub rzeczywiście zapłacona w roku podatkowym łączna kwota wymagalnych w roku podatkowym świadczeń przekracza równowartość:

- kwoty 100 000 EUR – jeżeli wartość transakcji nie przekracza 20% kapitału zakładowego – dotyczy to wyłącznie podatników podatku dochodowego od osób prawnych; lub
- kwoty 30 000 EUR – dotyczy to sytuacji świadczenia usług, sprzedaży lub udostępnienia wartości niematerialnych i prawnych; lub
- kwoty 50 000 EUR – w pozostałych przypadkach⁴.

Obowiązek sporządzenia dokumentacji obejmuje ponadto transakcje, w związku z którymi zapłata należności wynikająca z takich transakcji dokonywana jest (bezpośrednio lub pośrednio) na rzecz podmiotu mającego miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium kraju będącego tzw. „rajem podatkowym”, jeżeli łączna kwota wynikająca z umowy lub rzeczywiście zapłacona w roku podatkowym łączna kwota wymagalnych w roku podatkowym świadczeń przekracza równowartość kwoty 20 000 EUR.

W przypadku umowy spółki niebędącej osobą prawną obowiązek sporządzenia dokumentacji obejmuje umowy, w których łączna wartość wniesionych przez wspólników wkładów przekracza równowartość 50 000 EUR.

W przypadku umowy wspólnego przedsięwzięcia lub innej umowy o podobnym charakterze limit ten odnosi się do wartości wspólnego przedsięwzięcia określonego w tej umowie, a w przypadku braku określenia w umowie tej wartości – do przewidywanej na dzień zawarcia umowy wartości wspólnie realizowanego przedsięwzięcia.

W przypadku umowy spółki niebędącej osobą prawną, jeżeli jedną ze stron umowy jest podmiot mający miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium kraju stosującego szkodliwą konkurencję podatkową, obowiązek

⁴ Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, Dz.U. z 1992 r. nr 21 poz. 86; Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, Dz.U. z 1991 r. nr 80 poz. 350.

dokumentacyjny obejmuje umowy, w których łączna wartość wniesionych przez wspólników wkładów przekracza równowartość 20 000 EUR.

W przypadku umowy wspólnego przedsięwzięcia lub innej umowy o podobnym charakterze limit ten odnosi się do wartości wspólnego przedsięwzięcia określonego w tej umowie, a w przypadku braku określenia w umowie tej wartości – do przewidywanej na dzień zawarcia umowy wartości wspólnie realizowanego przedsięwzięcia.

Ponadto obowiązek sporządzenia dokumentacji obejmuje również transakcje realizowane przez grupy producentów rolnych oraz grupy producentów owoców i warzyw. Przy czym wymienione powyżej grupy nie będą musiały sporządzić dokumentacji podatkowych dla dwóch rodzajów transakcji:

- a) odpłatnego zbycia na rzecz grupy producentów rolnych produktów lub grup produktów wyprodukowanych w gospodarstwach członków takiej grupy;
- b) odpłatnego zbycia przez grupę wytwórców na rzecz jej członków towarów wykorzystywanych przez członka do produkcji produktów lub grup produktów oraz świadczenia usług związanych z tą produkcją.

W przypadku pozostałych transakcji zawieranych w ramach wskazanych powyżej grup – jeśli zostanie przekroczony odpowiedni limit transakcyjny, wówczas wystąpi obowiązek dokumentacyjny.

Kwoty wskazane w euro przelicza się na walutę polską po średnim kursie ogłaszającym przez Narodowy Bank Polski, obowiązującym w ostatnim dniu roku podatkowego poprzedzającego rok podatkowy, w którym została zawarta transakcja.

Najistotniejszą zmianą, która wejdzie w życie od 1 stycznia 2016 r. jest nowe zdefiniowanie zakresu podmiotowego i przedmiotowego obowiązku sporządzania dokumentacji podatkowej. Wyłączeni spod takiego obowiązku zostaną podatnicy prowadzący działalność w skali mikro-, tj. o przychodach nieprzekraczających 2 mln euro. Natomiast ci podatnicy, którzy zostaną objęci nowymi obowiązkami, będą obowiązani do dokumentowania transakcji z jednym lub z kilkoma podmiotami powiązаныmi. Poza tym zaktualizuje się obowiązek ewidencji innych zdarzeń ujętych w księgach rachunkowych, których warunki zostały ustalone z podmiotem lub podmiotami z nimi powiązаныmi⁵.

⁵ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2015 r. poz. 1932.

Od roku 2016 obowiązek prowadzenia dokumentacji cen transferowych obejmuje wszystkie podmioty, których przychody lub koszty w rozumieniu przepisów o rachunkowości przekroczyły w roku poprzedzającym rok podatkowy równowartość 2 mln euro, tj. ok. 8,5 mln zł.

Powyższa kwota 2 mln euro ma stanowić odpowiednik dotychczasowych uproszczeń w zakresie cen transferowych. Przez uproszczenia w tym kontekście należy rozumieć próg kwotowy dla transakcji lub dla innego wskaźnika, którego przekroczenie dopiero aktualizuje jakiś obowiązek – w tym przypadku obowiązek prowadzenia dokumentacji cen transferowych. Jak wspomniano wcześniej, dotychczasowe uproszczenia kształtowały się następująco:

- a) 100 000 EUR – jeżeli wartość transakcji nie przekracza 20% kapitału zakładowego – dotyczy to wyłącznie podatników podatku dochodowego od osób prawnych lub
- b) 30 000 EUR – dotyczy to sytuacji świadczenia usług, sprzedaży lub udostępnienia wartości niematerialnych i prawnych lub
- c) 50 000 EUR – w pozostałych przypadkach.

Co ciekawe, w innych krajach progi te są znacznie wyższe lub w ogóle mają inny charakter niż te proponowane w naszym systemie prawno-podatkowym. Uproszczenia w innych krajach na świecie zostały przedstawione w tabeli 1.

Tabela 1. Progi uproszczeń, których przekroczenie aktualizuje obowiązek prowadzenia dokumentacji cen transferowych w Europie

Państwa (alfabetycznie)	Rodzaj uproszczenia
Dania	Brak obowiązku dokumentacyjnego dla transakcji niematerialnych co do skali i częstotliwości Brak obowiązku dokumentacyjnego dla małych i średnich przedsiębiorstw
Estonia	Brak obowiązku dokumentacyjnego dla firm, które: <ul style="list-style-type: none"> ✓ zatrudniają mniej niż 250 osób, ✓ miały obrót mniejszy niż 50 mln euro rocznie, ✓ miały sumę bilansową mniejszą niż 43 mln euro Wartości te sumują się z podmiotami powiązanymi
Finlandia	Brak obowiązku dokumentacyjnego dla małych i średnich przedsiębiorstw Uproszczona dokumentacja dla podmiotów powiązanych, których obrót roczny jest niższy niż 500 000 euro rocznie
Irlandia	Wyłączenie dla małych i średnich przedsiębiorstw
Niemcy	Limit obrotu: 5 000 000 euro dla transakcji towarowych 500 000 euro dla transakcji usługowych

Źródło: opracowanie własne.

Choć w pozostałym zakresie (m.in. transakcji z podmiotami z rajów podatkowych) zakres podmiotowy nie uległ szczególnemu rozszerzeniu, to już samo określenie wysokości przychodów lub kosztów na poziomie 2 mln euro obejmuje swoim zakresem znaczną część polskich przedsiębiorców. W ostatnich latach dużą popularnością cieszyły się konstrukcje prawne polegające na prowadzeniu działalności gospodarczej przez spółkę komandytową, której jedynym komplementariuszem jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Aktualnie znaczna część tych podmiotów zobowiązana będzie do prowadzenia dokumentacji cen transferowych dla wszystkich czynności z podmiotem powiązany. Nie ma znaczenia już wartość transakcji, a jedynie wysokość rocznych kosztów albo przychodów jednego z tych podmiotów. Gdyby ustawodawca podjął decyzję o objęciu obowiązkiem prowadzenia dokumentacji cen transferowych dla podmiotów, których zysk przekracza 2 mln euro, wtedy sytuacja byłaby znacznie bardziej korzystna, a w tym brzmieniu, które zostanie wprowadzone do systemu prawnego w Polsce, mało który podmiot nie będzie zobowiązany do prowadzenia wspomnianej dokumentacji.

Co więcej, zmianie ulega nie tylko zakres podmiotowy, ale także zakres przedmiotowy prowadzonej dokumentacji cen transferowych.

Na pozytywną ocenę zasługuje jedna zmiana, która w aspekcie opisanego rozszerzenia katalogu podmiotów objętych obowiązkiem prowadzenia dokumentacji cen transferowych ma poboczne znaczenie. Jest to zwiększenie procentowego udziału w kapitale podmiotu powiązanego, od którego aktualizuje się obowiązek prowadzenia dokumentacji. W aktualnie obowiązujących przepisach już posiadanie 5% udziału w kapitale innego podmiotu skutkowało objęciem obowiązkiem prowadzenia dokumentacji. Nowe brzmienie zmienia tę wartość procentową poprzez zwiększenie do 25% udziału w kapitale innego podmiotu. Taka zmiana niewątpliwie dostosowuje polskie regulacje do regulacji w innych krajach, gdyż dotychczas ten współczynnik w Polsce był jednym z najniższych na świecie, co obrazuje tabela 2.

Podwyższenie do 25% progu powiązań kapitałowych, z którym wiąże się powstanie licznych obowiązków w sferze ekonomiczno-finansowej przedsiębiorstw, plasuje Polskę w kategorii krajów o znormalizowanym progu, czego dotychczas nie można było powiedzieć o progu pięcioprocentowym.

Tabela 2. Procentowe progi powiązań kapitałowych na świecie

Państwo (alfabetycznie)	Procentowy próg powiązań kapitałowych
Japonia	25%
Norwegia	50%
Polska	5%
Portugalia	10%
Rosja	20%
Słowenia	25%

Źródło: opracowanie własne.

3. Zagrożenia wynikające z planowanych zmian

Z danych opublikowanych przez Najwyższą Izbę Kontroli w raportach obejmujących kontrole podatkowe za lata 2009–2013 wynika, że liczba kontroli u przedsiębiorców z roku na rok maleje. Pomimo tego wynik wszystkich kontroli z roku 2013 wskazuje wzrost doszacowanego przez organy kontrolne dochodu o 17% względem roku 2012⁶.

Co więcej, jak podnosi Minister Finansów w swojej odpowiedzi na zalecenia pokontrolne, zawarte w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 12 stycznia 2015 r., skierowanej do Krzysztofa Kwiatkowskiego – Prezesa NIK, w roku 2015 zaplanowano cykl szkoleń oraz warsztatów praktycznych dla pracowników urzędów skarbowych oraz dla pracowników izb skarbowych mających na celu podwyższenie poziomu wiedzy z zakresu cen transakcyjnych oraz cen transferowych⁷.

Ta tendencja nakazuje podmiotom powiązanim zwrócić szczególną uwagę na tematykę cen transferowych. Aktualnie istniejące systemy ewidencyjne w przedsiębiorstwach oraz aktualnie funkcjonujące schematy współdziałania podmiotów powiązanych nie obejmują swoim zakresem obowiązków związanych z zaistnieniem cen transferowych. Brak świadomości podmiotów, brak kampanii społecznej, która mogłaby zwiększyć tę świadomość, może skutkować powstaniem ogromnych zagrożeń finansowych dla przedsiębiorców. Jako że zarządzanie finansami przedsiębiorstwa służyć ma maksymalizacji dochodów

⁶ T. Kosieradzki, R. Piekarczyk, *Ceny transferowe: mechanizmy ustalania i zarządzanie ryzykiem*, Wolters Kluwer, Warszawa 2015, s. 19.

⁷ Ministerstwo Finansów, *Odpowiedź na zalecenia pokontrolne zawarte w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 12 stycznia 2015 r.*, skierowana do Krzysztofa Kwiatkowskiego, Warszawa 2015.

właściciele przedsiębiorstw (szeroko rozumianych), to temat opisany w niniejszym artykule powinien mieć dla takich przedsiębiorców kluczowe znaczenie w nadchodzącym roku.

Wśród zagrożeń, jakie czekają przedsiębiorcę za niestosowanie lub niewłaściwe stosowanie przepisów dotyczących cen transferowych, znajdują się liczne sankcje majątkowe i karno-skarbowe. Wśród sankcji majątkowych, które będą bezpośrednio dotyczyć finansów podatnika, wskazać należy: doszacowanie dochodu, 50-procentową stawkę podatku od różnicy w dochodzie zadeklarowanym przez podatnika, a tym ustalonym przez organy podatkowe, korektę zobowiązań VAT, odsetki od zaległości podatkowych. Wśród sankcji karno-skarbowych wskazać należy odpowiedzialność osobistą oraz odpowiedzialność na podstawie Ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych.

Innymi zagrożeniami są te wynikające z realizacji samego obowiązku przygotowania dokumentacji cen transferowych. Już w tej chwili wielu przedsiębiorców w Polsce nie zdaje sobie sprawy z istnienia przepisów dotyczących cen transferowych. W Polsce brakuje kampanii społecznej, która uwypukliłaby ten problem i wpłynęła pozytywnie na świadomość przedsiębiorców o konieczności przygotowywania dokumentacji cen transferowych. Zmiana w przepisach byłaby dobrą podstawą i uzasadnieniem dla przeprowadzenia podobnej kampanii. Niestety, takie działania nie zostały zaplanowane, a co za tym idzie – przedsiębiorcy nie zostaną prawidłowo i skutecznie poinformowani o dużych zmianach w zakresie cen transferowych.

Ponadto, zmiana zakresu podmiotowego powoduje, iż u wielu przedsiębiorców zaktualizuje się obowiązek sporządzania dokumentacji. Brak wzorcowych dokumentacji, brak praktyki przy stosowaniu tej regulacji oraz jakichkolwiek zaleceń ze strony urzędów skarbowych, ministerstwa czy innych źródeł rodzi wiele niebezpieczeństw z mikroekonomicznego punktu widzenia. Przed przedsiębiorcami stoi zatem wyzwanie, jakim jest zapoznanie się z nowymi regulacjami i ich wdrożenie do przedsiębiorstw w sposób zgodny z własną interpretacją przedsiębiorców. Oczywiście ekonomia i prawo często się ze sobą wiążą (jak choćby w przypadku cen transferowych), ale jednak zadaniem ekonomisty nie jest interpretacja prawa. Przedsiębiorca, nawet korzystając z pomocy prawników, nie będzie pewien, czy dokumentacja została przygotowana prawidłowo – aż do czasu, gdy nowa regulacja nie zostanie zinterpretowana przez wybitnych specjalistów z tej dziedziny, a także urzędy skarbowe i sądy administracyjne. Konieczne jest zatem wyrobienie u przedsiębiorców nawyku wcześniejszego planowania

i przygotowywania dokumentacji, tj. jeszcze przed przystąpieniem do realizacji transakcji objętej omawianymi regulacjami.

Podsumowanie

Nadchodzące zmiany w zakresie cen transferowych uzasadnione są presją legislacyjną ze strony Unii Europejskiej. Polski budżet co roku traci miliardy złotych ze względu na brak właściwych narzędzi kontrolnych dla cen transferowych. W tej chwili wprowadza się drastyczne zmiany do systemu prawnego, ale nie istnieje aparat państwowy, który mógłby konsekwencje tych zmian wyegzekwować od podatników. Jest to i tak rozwiązanie w miarę dobre, gdyż znacznie gorszą sytuacją byłoby, gdyby organy podatkowe miały możliwość stwierdzić nieprawidłowości i nałożyć sankcje z tego tytułu na przedsiębiorców, którzy są zupełnie nieprzygotowani do takich zmian.

Literatura

- Kosieradzki T., Piekarczyk R., *Ceny transferowe: mechanizmy ustalania i zarządzanie ryzykiem*, Wolters Kluwer, Warszawa 2015.
- Bany K., *Wytoczne w sprawie cen transferowych dla przedsiębiorstw wielonarodowych oraz administracji podatkowych*, Lex, Warszawa 2012.
- KOM (2009) 472, wersja ostateczna, Bruksela, 14.09.2009.
- Ministerstwo Finansów, *Odpowiedź na zalecenia pokontrolne zawarte w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 12 stycznia 2015 r.*, skierowana do Krzysztofa Kwiatkowskiego, Warszawa 2015.

Pozostałe źródła:

- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, Dz.U. z 1991 r. nr 80, poz. 350.
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, Dz.U. z 1992 r. nr 21, poz. 86.
- Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2015 r. poz. 1932.

**RISKS ARISING FROM CHANGES PLANNED
IN TRANSFER PRICING REGULATIONS**

Summary

The purpose of this publication is to present the upcoming legislative modifications in transfer pricing and their analysis in terms of changing the scope of a nuisance for entrepreneurs. All new responsibilities result in an increase of troubles connected with conducting the business, and any limitation of duties cause the opposite effect. The main thesis assumes that the amendments in the rules on transfer pricing that is about to happen will create numerous threats for taxpayers. This paper was created on the basis of the literature on similar subject, existing and draft legal acts.

Keywords: transfer pricing, economics, taxes, duties entrepreneurs

Translated by Michał Piechocki